

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
ציבור	קשרי	ענף
הציבור	פניות	מדור
03-5695757/1657		טל':
03-5693971		פקס:
16452	-	הפ
2012	דצמבר	22

גב' ספיר מלול

הנדון: מענה לאוסף שאלות שהוגשו על ידכם

שלומות

1. בהמשך לצמצום הפניה המקורית מיום 27 לספטמבר.
2. פנייתכם גוללה מספר רב של שאלות שונות הכרוכות בהפקת מידע מגורמים שונים ובקבלת מענה לשאלות מגורמים שונים בצה"ל, נדרש תאום בתשובה מול גופים שונים העוסקים בנושא המדובר. בפניה זו הושקעו שעות רבות של עבודה הן על ידי הגופים השונים לרבות ייעוץ משפטי והן על ידי הממונה לחופש המידע.
3. נציין בפתח הדברים ביחס למספר סעיפים בהמשך כי ישנם פילוחים עדינים החושפים מקרים בודדים, העלולים להביא בחיבור למידע שפורסם לאפשרות חשיפת זהויות המתאבדים ולפגיעה בפרטיותם. התשובות שהצריכו הקצאת משאבים, במידה ותהיו מעוניינים בהערכת שעות עבודה לגבי הפקת יתר השאלות אנא עדכנו אותנו (כגון לשאלה תאריך פגישה אחרון של כל מתאבד עם קב"ן וכו').
4. סעיף 1- הצגת מספר החיילים שנפטרו במהלך שירותם הצבאי בין השנים 2009-2011:
 - א. על פי סיבת המוות: מפאת פגיעה אפשרית בצנעת הפרט שנפטר יוצגו קבוצות נרחבות בהתאם לסיבת המוות, להלן:

2011	2010	2009	קטגוריה
2	6	11	פעילות מבצעית
15	14	15	תאונות דרכים
21	28	20	חשד להתאבדות
12	10	13	מחלה
6	19	11	תאונות אחרות
56	77	70	סה"כ

- ב. מיון נפטרים לפי יחידות ודרגות: ניתן להציג מיון לפי דרגות בלבד וזאת משני טעמים: מפאת שמירה על בטחון המדינה מאחר ומיפוי כלל יחידות

צה"ל מסווג כחומר סודי ביותר, ומפאת מניעת פגיעה בסודיות הרפואית
ובצנעת הפרט שנפטר.

2011	2010	2009	דרגות החללים
			ראל
			אלף
			תאל
	2	1	אלם
1	3	1	סאל
3	8	8	רסן
4	5	5	סרן
1	1	1	קאב
	3	1	סגן
2	1	1	סגס
			קמא
2	1	2	רנג
	1	2	רסב
			רסס
	4		רסר
3	2	2	רסל
7	9	14	סמר
8	12	11	סמל
10	11	12	רבט
15	14	9	טור

הערה כללית: ישנם מקרים בהם סיבת המוות לא נקבעה בוודאות. נציין למען הספר ספק כי לגבי רמת הביטחון בקביעת סיבת המוות בדו"חות – לא ניתן לערוב במאת האחוזים לכל הקביעות (ייתכנו גם עדכונים מאוחרים יותר של המסקנות בחקירות של מקרים פרטניים) ישנם מקרים בהם ההתרשמות הראשונית מהמקרה השתנתה לאור ממצאים חדשים) שינויים אלו לא בהכרח תמיד תועדו ונשמרו במחשב. לכן לא ניתן לערוב במאת האחוזים להיותם מדויקים בעת בדיקה גנרית ולא פרטנית)

סעיף 2 – הצגת מספר המתאבדים בצה"ל בין השנים 2009-2011:

ג. מספרים ואחוזים של מתאבדים לפי יחידות: לא ניתן לפרט משני טעמים: מפאת שמירה על בטחון המדינה, מאחר ומיפוי כלל יחידות צה"ל נחשב לחומר סודי ביותר ומפאת מניעת פגיעה בסודיות הרפואית ובצנעת הפרט שנפטר שחרי ממרבית היחידות יש רק מתאבד אחד בתקופה זו.
מספר ואחוזי המתאבדים לפי אופי שירות:

מספר המקרים השנתי					אופי השירות בקרב גפטיים בחשד להתאבדות
2011	2010	2009	2008	2007	
6	11	5	8	7	לוחם
6	4	4	4	4	תומך לחימה
9	13	11	11	7	אחר

ד. תפקידי החייל בטרם פטירתו: מפאת פגיעה בצנעת הפרט שנפטר לא ניתן לספק מידע זה.

הפרופיל הצבאי של המתאבדים:

הפרופיל הרפואי בעת הפטירה בחשד להתאבדות			הפרופיל הרפואי בעת הפטירה בחשד להתאבדות
2011	2010	2009	
11	12	11	כשירות רפואית כפוטנציאל לשיבוץ בתפקידי לחימה ביחידות חי"ר (חיל רגלים) ויחידות אתרות
4	7	3	כשירות רפואית כפוטנציאל לשיבוץ בתפקידי לחימה ביחידות חי"ר (חיל רגלים)
2	2	3	כשירות רפואית כפוטנציאל לשיבוץ בתפקידי לחימה ביחידות שאינן חי"ר (חיל רגלים)
3	2	1	כשירות רפואית כפוטנציאל לשיבוץ בתפקידים שאינם לחימה, כגון תפקידים טכניים, תומכי לחימה, קורסים ועוד
1	5	2	כשירות רפואית כפוטנציאל לשיבוץ בתפקידי מנהלה

			בלתי כשיר לשירות באופן קבוע
--	--	--	--------------------------------

ה. ההיסטוריה של סעיפי הליקוי בצה"ל: עפ"י סעיף 44 א' לחוק שירות הביטחון לא ניתן לפרט את המידע הנדרש וכן חשיפתו בשנים ספציפיות עלולה לעורר חשש לפגיעה בפרטיות.

ו. נתוני הקבי"א של כל חייל מתאבד: עפ"י סעיף 44 א' לחוק שירות הביטחון לא ניתן לפרט את המידע הנדרש וקבא ניתן לתת רק למי שהוא נשוא הבקשה בעצמו.

ז. פירוט אזור / עיר של כל חייל מתאבד: מפאת שמירה על צנעת הפרט שנפטר לא ניתן לפרט את המידע הנדרש.

ח. מספר ימי נפקדות או עריקות של כל חייל מתאבד: מפאת צנעת הפרט של חייל שנפטר לא ניתן לפרט.

ט. מספר ימי מתבוש מצטברים לכל חייל מתאבד: מפאת צנעת הפרט של חייל שנפטר לא ניתן לפרט.

י. תנאי הת"ש של כל חייל מתאבד: מפאת צנעת הפרט של חייל שנפטר לא ניתן לפרט.

יא. כמות החיילים שהופנו לוועדה להתאמת שירות:

▪ **בשנת 2009: 1697**

▪ **בשנת 2010: 1931**

▪ **בשנת 2011: 1933**

כמות המתאבדים שהוגדרו כחיילים הסובלים מקשיי הסתגלות: מבין אלה שהוגדרו כחשד להתאבדות בשנים 2007-2011 2 חיילים הוגדרו כסובלים מקשיי הסתגלות.

שאלה 2 א' – מספר ההתאבדויות בין השנים 2009-2011 בחלוקה לאגפים,

חילות ופיקודים:

פיקוד צפון: 11

פיקוד מרכז: 14

פיקוד דרום: 7

פיקוד העורף: 3

- אגף כוח האדם : 3
- אגף הטכנולוגיה וחלוגיטיקה : 5
- אגף התקשוב : 2
- חיל המודיעין : 4
1. **שאלה 2 ב' – מספר ההתאבדויות בין השנים 2009-2011 לפי זרועות :**
- חיל הים : 4
- חיל האוויר : 7
- זרוע היבשה : 8
2. **שאלה 2 ה' – נתון שניתן למסור ללא עלות הפקה, מספר ההתאבדויות בין השנים 2009-2011 לפי סוג שירות :**
- משרתי חובה – 54
- משרתי קבע – 9
- מילואים – 6
3. **שאלה 2 ו' – בידנו נתונים המתייחסים לפרופיל נפשי :**
- מס' המתאבדים ללא סעיפי ליקוי נפשיים בין השנים 2009-2011 הינו 45, המהווים 67% מכלל המתאבדים בשנים אלו.
5. **סעיף 3- כמות ההתאבדויות במסגרת הצבאית ומחוצה לה :** הפקת המידע הנדרש בסעיף זה יכולה להתבצע במסגרת הערכה והקצאת משאבים נוספים
6. **סעיף 4- תאריך מלא של כל התאבדות בצה"ל משנת 2007 :** מפאת שמירה על צנעת הפרט שנפטר לא ניתן לפרט סעיף זה.
7. **סעיף 5- כמות הקב"נים בצה"ל והחלוקה בניהם קרי מידע כמותי מפורט על יחידות ספציפיות :** לא ניתן לפרט סעיף זה מפאת שמירה על סד"כ צה"ל, מאחר וכמות קב"נים מהווה חשיפת סד"כ המסווג סודי.
8. **סעיף 6- הנוהל לפיו נקבע מתי חייל זכאי לפגישה עם קב"ן :** - (מצ"ב)
9. **סעיף 7- כמות הפגישות של קב"ן עם חיילים שונים בין 2007-2011 :** השאלה שנשאלה בהקשר זה אינה ברורה. יש להגדיר כוונת הפונת במונח "פגישה". אחוז המתאבדים שביקרו אצל קב"ן לפחות פעם אחת לפני ההתאבדות בין השנים 2007-2011 : ל- 28% מבין אלה שהוגדרו כמתאבדים בשנים 2007-2011 היה מפגש ברה"ן ולו אחד.
10. **סעיף 9- הקריטריונים להגדרה של חייל מתאבד :** קביעת המסקנה שחייל התאבד, כפופה לשיקול דעת מקצועי של גורמי החקירה והפרקליטות הצבאית, בזהירות רבה ובהתאם לנסיבות המקרה, הראיות והמצאים שנאספו בכל חקירה ספציפית.

11. סעיף 11 - הנצחת חייל מתאבד: יש להפנות את השאלה למשרד הביטחון ליחידה להנצחת החייל.

12. סעיף 13- ההכשרה וההנחיות הניתנים לחיילי צה"ל לצורך זיהוי מאפיינים אובדניים: במרבית הבסיסים מועברים תכנים משתי תוכניות הדרכות שונות - האחת פותחה במחלקת ברה"ן בהובלת ענף פסיכולוגיה בחיל האוויר ונקראת "יש מוציא", המובנית לפי השלב ההתפתחותי של כל חייל - טירון- בעיקר הכשרה לשימוש במשאבים חיצוניים, קצין/סמל - בעיקר הכשרה לשימוש במשאבים פנימיים לעזרה לעצמי ולאחר, סא"ל-אל"מ - בעיקר מיזע ונתונים. לכל שלבי הביניים נעשות התאמות אישיות לפי הצורך האישי ולפי הצורך מהתפקיד. דגש מיוחד מושם בהכנות סגלים לקורסים ובעיקר בטירונות השונות. התוכנית השניה פותחה בהובלת חיל החינוך - נקראת ערבות הדדית, והיא נותנת במקביל לעבודה הני"ל גם דגש על הצורך והחובה של כל חייל וחייל לשמור גם על חברו, ולדווח במידת הצורך על סימנים חריגים לאנשי הטיפול ולמפקדים. הדגש - זו לא הלשנה אלא הצלת נפשות.

מחלקת ברה"ן בודקים און נפח העבודה המערכתית ומוודאים כי החומרים מגיעים בכל יחידה עד לאחרון הגורמים הרלוונטיים. בהרצאות השונות זנים בעיקר בקשיי השינוי מאזרחות לצבא, בסימנים לזיהוי מצוקה נורמאלית ומצוקה חריגה ובדרכים השונות להתריע על קיומה או/ולהיעזר בחברים/משפחה/מפקדים/מטפלים בטיפול בה.

1. נשמח לעמוד לרשותכם לכל שאלה או תבהרה

זוהר	הלוי	רב-סרן
ראש	מדור	הציבור
דובר	פניות	צה"ל